

Επισιτιστική ασφάλεια: η Επιτροπή εξετάζει το ζήτημα της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων στην ΕΕ και παγκοσμίως

Βρυξέλλες, 9 Νοεμβρίου 2022

Τα λιπάσματα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επισιτιστική ασφάλεια. Η παραγωγή τους και το κόστος τους εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το φυσικό αέριο. Μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μια παγκόσμια κρίση στον τομέα των ανόργανων λιπασμάτων και της ενέργειας υπονομεύει πλέον την επισιτιστική ασφάλεια και ωθεί προς τα πάνω τις τιμές των τροφίμων παγκοσμίως. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε σήμερα [ανακοίνωση σχετικά με τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων](#). Η σημερινή ανακοίνωση παρουσιάζει ευρύ φάσμα δράσεων και κατευθύνσεων σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των προκλήσεων που ταλανίζουν επί του παρόντος τους γεωργούς και τη βιομηχανία της ΕΕ, καθώς και τις αναπτυσσόμενες χώρες. Εξετάζεται επίσης η ανάγκη ενίσχυσης της συνολικής ανθεκτικότητας και βιωσιμότητας των συστημάτων τροφίμων μας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, σύμφωνα με την [ανακοίνωση σχετικά με τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας](#) που εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2022, τη [στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»](#) και το σχέδιο [REPowerEU](#).

Δράσεις για τη διατήρηση της βιώσιμης παραγωγής λιπασμάτων στην ΕΕ και τη μείωση της εξάρτησης

Στην ανακοίνωση περιγράφονται βέλτιστες πρακτικές και τρόποι που **θα βοηθήσουν τους γεωργούς να βελτιστοποιήσουν τη χρήση λιπασμάτων και να μειώσουν την εξάρτησή τους, διασφαλίζοντας παράλληλα τις αποδόσεις:**

- **Κρίσιμος τομέας:** τα κράτη μέλη μπορούν, στα εθνικά τους σχέδια έκτακτης ανάγκης και σε περίπτωση ελεγχόμενης διανομής αερίου, να δώσουν προτεραιότητα στη συνεχή και απρόσκοπτη πρόσβαση των παραγωγών λιπασμάτων στο φυσικό αέριο, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Εξοικονόμηση αερίου για έναν ασφαλή χειμώνα».
- **Στοχευμένη χρηματοδοτική στήριξη:** το τροποποιημένο προσωρινό πλαίσιο κρίσης για τις κρατικές ενισχύσεις επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρέχουν ειδική στήριξη στους γεωργούς και τους παραγωγούς λιπασμάτων. Κεφάλαια που προέρχονται από μέτρα όπως το ανώτατο όριο στα αγοραία έσοδα ορισμένων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας και η εισφορά αλληλεγγύης μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν, υπό τις ισχύουσες προϋποθέσεις, για τους σκοπούς των εθνικών καθεστώτων στήριξης. Επιπλέον, η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, θα εξετάσει τη σκοπιμότητα της χρήσης του γεωργικού αποθεματικού ύψους 450 εκατ. ευρώ για το οικονομικό έτος 2023 για τους γεωργούς που πλήττονται από το υψηλό κόστος των εισροών.
- **Βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς:** η Επιτροπή θα δρομολογήσει, το 2023, παρατηρητήριο της αγοράς λιπασμάτων για την ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με την παραγωγή, τη χρήση, τις τιμές και το εμπόριο.
- **Βιώσιμες γεωργικές πρακτικές και κατάρτιση:** η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να διασφαλίσει ότι οι σχετικές παρεμβάσεις, όπως τα σχέδια διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών, η βελτίωση της υγείας του εδάφους, η γεωργία ακριβείας, η βιολογική γεωργία, η χρήση ψυχανθών σε συστήματα αμειψισποράς τυγχάνουν ευρείας αποδοχής από τους γεωργούς. Η Επιτροπή θα καλεί επίσης τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο περαιτέρω ιεράρχησης των προτεραιοτήτων και καθορισμού περισσότερο φιλόδοξων στόχων για τις εν λόγω παρεμβάσεις στο πλαίσιο μελλοντικών αναθεωρήσεων των στρατηγικών τους σχεδίων για την ΚΓΠ.
- **Περισσότερα οργανικά λιπάσματα:** η υποκατάσταση, όπου είναι δυνατόν, των ανόργανων λιπασμάτων από οργανικά λιπάσματα θα μειώσει την εξάρτηση της ΕΕ από το αέριο, καθώς και το αποτύπωμα άνθρακα του τομέα. Ο [κανονισμός για τα προϊόντα λίπανσης](#) διασφαλίζει ήδη καλύτερη πρόσβαση στην αγορά για τα λιπάσματα που παράγονται από την ανάκτηση αποβλήτων και πράσινες και κυκλικές εναλλακτικές λύσεις αντί του φυσικού αερίου. Το πρόγραμμα «[Ορίζων Ευρώπη](#)» έχει επίσης επενδύσει 180 εκατ. ευρώ σε έργα για τη βελτιστοποίηση του ισοζυγίου θρεπτικών συστατικών, εναλλακτικών προϊόντων λίπανσης και λύσεων που βασίζονται στη φύση για τη διαχείριση των θρεπτικών συστατικών. Η Επιτροπή θα

εγκρίνει επίσης το 2023 ένα **ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για τη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών** με σκοπό την προώθηση της αποτελεσματικότερης χρήσης τους, λαμβάνοντας υπόψη τα σημεία εκκίνησης των κρατών μελών και το σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση.

- **Μετάβαση σε πιο πράσινα λιπάσματα:** η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να στηρίξουν τις επενδύσεις στο [ανανεώσιμο υδρογόνο](#) και στο βιομεθάνιο για τη παραγωγή αμμωνίας.
- **Διαφοροποίηση του εμπορίου:** η Επιτροπή απευθύνθηκε σε εναλλακτικούς προμηθευτές λιπασμάτων για να αντισταθμίσει προηγούμενες προμήθειες από τη Λευκορωσία και τη Ρωσία. Η Επιτροπή [πρότεινε επίσης τον Ιούλιο του 2022](#) την αναστολή των εμπορικών δασμών για την αμμωνία και την ουρία που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αζωτούχων λιπασμάτων.

Δράσεις για τη στήριξη των ευάλωτων χωρών και τη βελτίωση της παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας

Οι γεωργοί σε όλες τις χώρες του κόσμου και ιδίως στις ευάλωτες χώρες αισθάνονται έντονα τον αντίκτυπο της στενότητας που επικρατεί στην αγορά λιπασμάτων. Στο διεθνές πεδίο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για τη βελτίωση της παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας, ιδίως με τη:

- Συνέχιση της συνεργασίας με τα κράτη μέλη της και τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, **στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη»** προκειμένου να συμβάλει στα τέσσερα σκέλη δράσης της αντίδρασης της «Ομάδας Ευρώπη» στην παγκόσμια επισιτιστική ανασφάλεια (αλληλεγγύη, παραγωγή, εμπόριο και πολυμερής προσέγγιση).
- **Συνεργασία με επιλεγμένες χώρες-εταίρους της ΕΕ**, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας **Global Fertiliser Challenge (Παγκόσμια πρόκληση για τα λιπάσματα)**, για τη μείωση της εξάρτησης και της κατανάλωσής τους από εισαγόμενα ανόργανα λιπάσματα μέσω της βελτίωσης της διαχείρισης των θρεπτικών ουσιών, της αύξησης της αποδοτικής χρήσης των λιπασμάτων και των εναλλακτικών γεωργικών πρακτικών, με ιδιαίτερη έμφαση στις υπηρεσίες εφαρμογών και παροχής συμβουλών στους γεωργούς.
- **Βελτίωση της διαφάνειας της παγκόσμιας αγοράς** λιπασμάτων, με τη συμβολή σε σχετικές διεθνείς πρωτοβουλίες σχετικά με τα λιπάσματα, ιδίως στο σύστημα πληροφόρησης για τις γεωργικές αγορές (AMIS) της G20.
- **Ενίσχυση της στήριξης για την αντιμετώπιση των αναγκών του ισοζυγίου πληρωμών**, μεταξύ άλλων μέσω του Ταμείου του ΔΝΤ για τη μείωση της φτώχειας και την ενίσχυση της ανάπτυξης, και ενίσχυση της συνεργασίας με διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ΔΧΟ) στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Παγκόσμια Πύλη» (Global Gateway) για την ανάπτυξη καινοτόμων και βιώσιμων επενδύσεων.
- Έναρξη συζητήσεων σχετικά με βελτιώσεις της διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένης της **αποφυγής των εξαγωγικών περιορισμών στο εμπόριο λιπασμάτων στο πλαίσιο του ΠΟΕ**, με σκοπό την υλοποίηση των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της δήλωσης για την επισιτιστική ανασφάλεια που συμφωνήθηκε κατά την τελευταία υπουργική διάσκεψη.
- Συνέχιση της συνεργασίας με τα κράτη μέλη για να εξασφαλιστεί ότι το **παγκόσμιο εμπόριο αγροδιατροφικών προϊόντων**, συμπεριλαμβανομένων των λιπασμάτων, μπορεί να διεξάγεται απρόσκοπτα.
- **Περαιτέρω ενίσχυση της ανθρωπιστικής επισιτιστικής βοήθειας της ΕΕ**, η οποία μέχρι σήμερα το 2022 υπερβαίνει ήδη τα 900 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό είναι περίπου κατά 55 % υψηλότερο σε σχέση με το προηγούμενο έτος και σχεδόν κατά 80 % υψηλότερο σε σχέση με το 2020.

Εκτός από τη διαθεσιμότητα, την οικονομική προσιτότητα και τη χρήση των λιπασμάτων, η ΕΕ θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει τα βαθύτερα αίτια της πείνας, συμπεριλαμβανομένων των συγκρούσεων και της ανασφάλειας, της κλιματικής αλλαγής και των οικονομικών κλυδωνισμών. Η ΕΕ θα συνεργαστεί με τους διεθνείς εταίρους της και τα κράτη μέλη προκειμένου να στηρίξει την ενίσχυση των τοπικών παραγωγικών ικανοτήτων και τη δημιουργία βιώσιμων και ανθεκτικών συστημάτων τροφίμων στα πλέον ευάλωτα περιβάλλοντα. Παράλληλα με την προώθηση αυτού του στόχου, η ΕΕ θα προετοιμάσει το έδαφος για καινοτόμες προσεγγίσεις για τη στήριξη της ολοκληρωμένης διαχείρισης της γονιμότητας του εδάφους, με την εφαρμογή ποικίλων ειδικών ανά τόπο λύσεων για τη γονιμότητα του εδάφους, οι οποίες ευνοούν τη βιώσιμη αύξηση της απόδοσης.

Ιστορικό

Η παράνομη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει επιδεινώσει μια ήδη δύσκολη κατάσταση για την αγορά λιπασμάτων, που έρχεται να προστεθεί στην πανδημία COVID19. Η παραγωγή αζωτούχων

λιπασμάτων εξαρτάται από το φυσικό αέριο. Η κορύφωση των τιμών του αερίου οδήγησε σε αύξηση της τιμής των λιπασμάτων κατά 149 % τον Σεπτέμβριο του 2022 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Ως εκ τούτου, οι γεωργοί έχουν καθυστερήσει και μειώσει τις αγορές των εν λόγω προϊόντων. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε χαμηλότερες αποδόσεις για τη συγκομιδή του επόμενου έτους και, τελικά, σε υψηλότερες τιμές τροφίμων, με δυνητικά καταστροφικές επιπτώσεις στην επισιτιστική ασφάλεια, ιδίως σε ευάλωτες περιοχές του κόσμου που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την εισαγωγή των εν λόγω προϊόντων και με ήδη υψηλά επίπεδα επισιτιστικής ανασφάλειας.

Οι υψηλές και ασταθείς τιμές των λιπασμάτων αποτελούν πρόκληση για τους γεωργούς της ΕΕ. Οι αγορές λιπασμάτων αντιπροσωπεύουν, κατά μέσο όρο, περίπου 6 % του κόστους των εισροών και έως 12 % για τους γεωργούς που ασχολούνται με τις αροτραίες καλλιέργειες. Στόχος της [στρατηγικής της ΕΕ «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»](#) είναι να μειωθούν οι απώλειες θρεπτικών συστατικών κατά 50 % έως το 2030, με παράλληλη διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους. Εκτός από τα σαφή οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη που θα προκύψουν, με τη βελτίωση της αποδοτικότητας στην ΕΕ θα μειωθούν και οι εντάσεις στην παγκόσμια αγορά.

Για περισσότερες πληροφορίες

[Ανακοίνωση σχετικά με τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων](#)

[Ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με την ανακοίνωση](#)

[Ενημερωτικό δελτίο σχετικά με τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων](#)

[Η αγορά λιπασμάτων στην ΕΕ](#)

[Διασφάλιση του παγκόσμιου επισιτιστικού εφοδιασμού και της επισιτιστικής ασφάλειας](#)

IP/22/6564

Quotes:

Η αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων έχει αποδείξει την ανθεκτικότητά της μέσω πρωτοφανών διαταραχών και δυσκολιών που προκλήθηκαν από την πανδημία COVID-19 και τον βάνουσο πόλεμο της Ρωσίας στην Ουκρανία. Η υψηλή τιμή των λιπασμάτων και η μειωμένη παραγωγή τους στην ΕΕ αποτελούν τώρα πρόσθετες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Ο αυξανόμενος πληθωρισμός των τροφίμων καθίσταται επίσης πειστικό ζήτημα για πολλούς πολίτες. Δεν μπορούμε να παραμείνουμε αδρανείς ενώπιον αυτής της κατάστασης. Η βιώσιμη παραγωγή λιπασμάτων στην ΕΕ αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για τη στρατηγική μας αυτονομία και τη συνεχή συμβολή μας στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια. Μια ισχυρή εγχώρια ενωσιακή παραγωγή διασφαλίζει επίσης τη συμμόρφωση με τα υψηλότερα περιβαλλοντικά πρότυπα παγκοσμίως και συμβάλλει στην άμβλυνση των εντάσεων στις παγκόσμιες αγορές.
κ. Γιάνους Βοϊτσεχόφσκι, επίτροπος Γεωργίας - 10/11/2022

Η οπλοποίηση του αερίου από τη Ρωσία έχει αρνητικές επιπτώσεις στην παγκόσμια αγορά λιπασμάτων, πλήττοντας τους γεωργούς και επηρεάζοντας την επισιτιστική ασφάλεια σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για τη μείωση της πίεσης στους γεωργούς εντός και εκτός της ΕΕ. Η βιώσιμη μελλοντική πορεία είναι να δοθεί έμφαση στην αποδοτική χρήση και στις εναλλακτικές λύσεις. Αυτό θα συμβάλει επίσης στη μείωση της πίεσης που ασκείται στις προμήθειες λιπασμάτων παγκοσμίως. Ομοίως, θα πρέπει να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία για να επεκτείνουμε την παραγωγή πράσινης αμμωνίας, η οποία παράγεται με ανανεώσιμη ενέργεια. Όσο πιο αποτελεσματικοί είμαστε και όσο ταχύτερα στραφούμε σε εναλλακτικές λύσεις για τα ανόργανα λιπάσματα, τόσο λιγότερο εξαρτώμαστε από τα ορυκτά καύσιμα και τόσο πιο ανθεκτικό θα είναι το σύστημα τροφίμων μας.
κ. Φρανς Τίμερμανς, εκτελεστικός αντιπρόεδρος για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία - 09/11/2022

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Miriam GARCIA FERRER](#) (+32 2 299 90 75)

[Thérèse LEREBOURS](#) (+32 2 296 33 03)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)

Related documents

[Factsheet Fertilisers.pdf](#)